

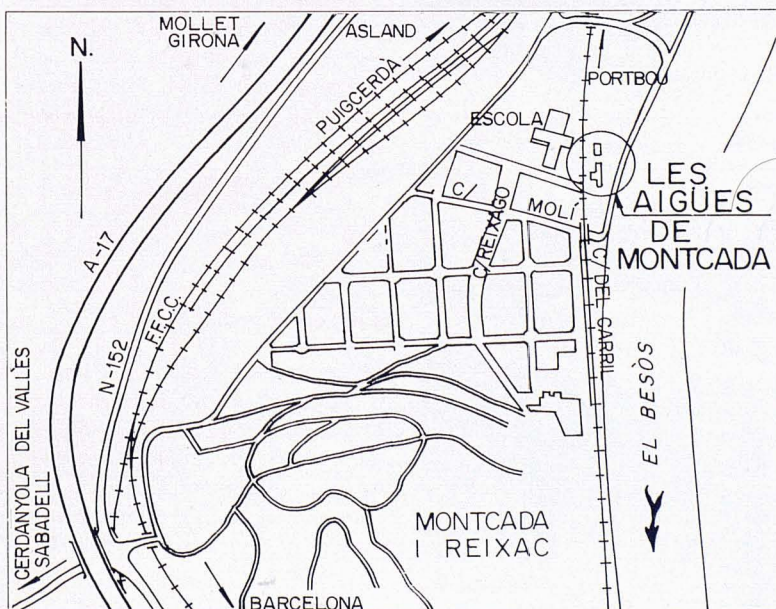
Les aigües de Montcada o el conjunt dels pous de Montcada

Denominació:
Conjunt dels pous de Montcada
 Terme municipal:
Montcada i Reixac
 Comarca:
Vallès Occidental
 Cronologia:
1878

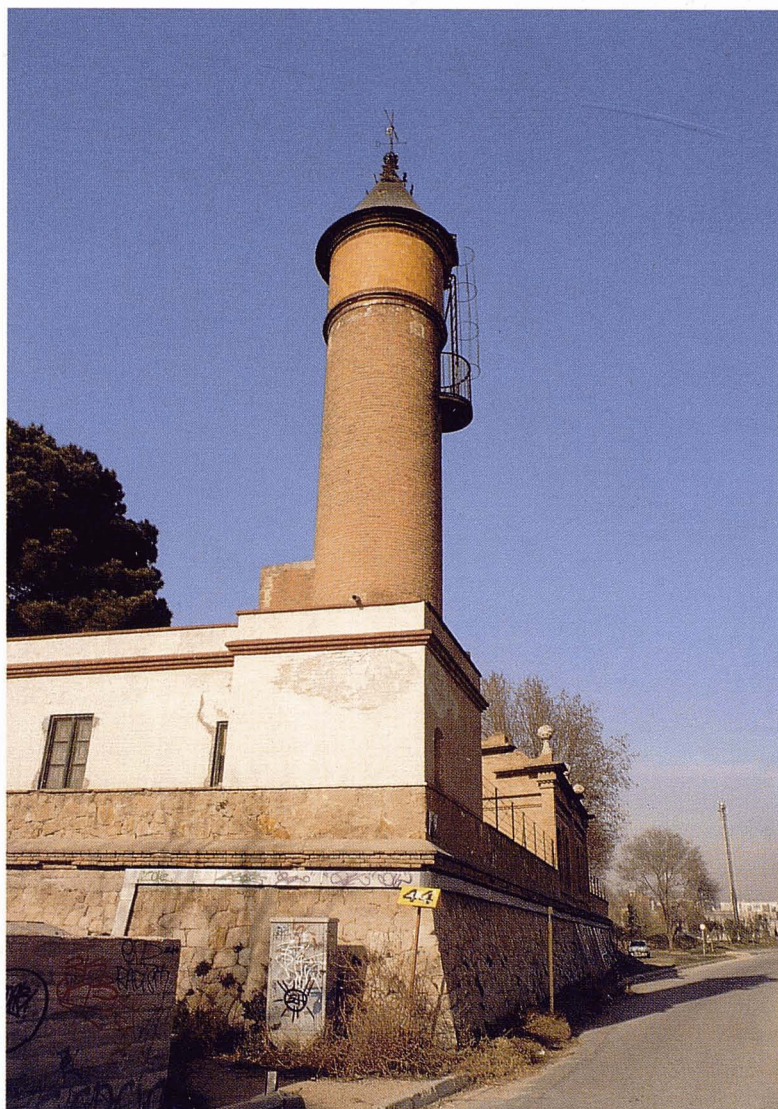
L'antic terme de Montcada, avui dia anomenat Montcada i Reixac, va abastar d'aigua la ciutat de Barcelona des de l'època medieval. El famós rec Comtal o Regomir, atribuït al comte Mir o Miró (954-960) no solament portava aigua per a l'ús domèstic dels ciutadans sinó que essencialment feia anar els antics molins comtals, anomenats més tard reials. Aquests foren comprats l'any 1386 per la ciutat de Barcelona, que va desviar la seva aigua vers el vall de la muralla.

La constant necessitat d'aigua de la ciutat va fer ampliar sovint l'antiga conducció i va fer-ne de noves amb la construcció d'una resclosa al Besòs, l'obertura de mines i ponts i aqüeductes. És impossible sintetitzar una història tan llarga i per això ens concretarem a les obres fetes fa poc més de cent anys.

Les modernes captacions es varen fer entre els anys 1876 i 1879 i des de l'any 1882 foren gestionades per la Societat General d'Aigües de Barcelona, creada aquell any. Això va comportar obrir nous pous i una mina d'enllaçament i va centrar la distribució i l'elevació de l'aigua al recinte dels pous, situat entre la via del tren i la carretera N-152.

El conjunt d'edificis que formen el recinte dels pous de Montcada és obra de l'arquitecte Antoni Rovira i Trias, que l'any 1878 va construir un conjunt d'edificis, d'estil modernista, dintre d'un clos enjardinat. Integren el conjunt l'edifici que conté els pous, la casa de les màquines i de les calderes, la sala de l'abocador, la cambra d'aforament, la cambra del maquinista, la caseta del

gasogen d'acetilè, la torre de l'aigua per al servei de la instal·lació i l'habitatge del director de les instal·lacions.

La descripció de cadascun d'aquests elements requeriria un llarg article, tant si es volgués analitzar des del punt de vista artístic com des del tècnic; per això aquí en fem una simple evocació.

Total l'obra agermana la utilitat tècnica amb una elegància de línies i d'ornamentació, que destaca exteriorment, com és lògic, en la casa del director, l'únic edifici no industrial o tècnic. Tots els edificis estan decorats interiorment amb mosaics, baranes, reixats, i llànties de ferro forjat que posen en relleu les velles màquines i calderes del grup d'elevació d'aigües, on sempre s'agermana la funcionalitat amb una recercada bellesa palesa en detalls com l'ornamentació ceràmica que emmarca els manòmetres o termòmetres.

Tot això fa que sigui un dels conjunts del patrimoni industrial més interessants de Catalunya i que es mantingui en un excel·lent estat de conservació, ja que va estar en funcionament i ben tingut fins l'any 1988, quan es va fer inservible per la gran contaminació de l'aquífer.

Ara està en tràmit la seva declaració com a bé d'interès cultural i es proposa revaloritzar el conjunt i integrar-lo a la Xarxa de Museus de la Ciència i la Tècnica. Així es podria destinar a finalitats culturals i és previst, també, integrar-lo a un futur parc metropolità de les Aigües, al qual es podria sumar la depuradora d'aigües de Montcada que s'està construint a l'altra banda del riu Besòs.

Bibliografia:

«Montcada i Reixac. Itineraris històrico-arqueològics», núm. 1. Barcelona 1987. Diversos autors.
«Els Pous d'aigua de Montcada, un regal del temps. Un nou centre cultural, aigua, tècnica i art». Escola Taller Patrimoni. Projectes per diferents autors. Barcelona, juny de 1991.